

Birgitta jõulusoov

1. pilt

“Täna nädala aja pärast algab jõuluvaheaeg!” hüüab 10-aastane Berit rõõmsalt, kui perekond on üheskoos õhtusöögilauas.

Tema poolteist aastat vanem vend Birger noogutab nõustuvalt. “Jah, tõepoolest, veel üks nädal ja siis sõidame Grönkullasse!” Isa ja ema vaatavad üksteisele otsa.

Lõpuks isa kõhatab: “Grönkullasse, hm. Noh, suvel on seal onu Bengti juures ju suurepärane olla. Meri ja mets ja kõik muu... Aga praegu, keset talve...” Ta katkestab ja vaatab akna poole. “Näete isegi, jälle sajab lund!”

Akna taga hämaruses liuglesid keerlevad lumehelbed maa poole. Siin Lõuna-Rootsis Malmös ei püsinud puutumatu laitmatult valge lumekate kunagi kaua. Aga üleval põhjas oma Bengti ja tädi Marta juures Grönkulla talus võis rõõmustada kauni talvemaastiku üle ja sõita suuskadega nii palju kui süda iganes soovib.

Härra Bertilsson võtab jällegi hoogu ja ütleb: “Suvel - siis küll. Aga praegu! Me peame arvestama sellega, et võime lumme kinni jääda, kui läbi ümberkaudsete suurte metsade tuleme. Ja pealegi on see talvel, mil päevad on nii lühikesed, hirmuäratavalt pingutav ettevõtmine.”

“Vaene isa!” ütleb Berit õrna, meelitava häälega. “Ei, sina ei pea ennast sugugi pingutama. Me sõidame loomulikult rongiga. Ja onu Bengt tuleb meile saaniga kirikukülla vastu.” Beriti pale hakkab rõõmust õhetama, kui ta eesseisvale saanisõidule mõtleb. Kuljused kõlisevad ja lumi sätendab ja tähed siravad taevas!

“Meid on kokku neli inimest,” kahtleb proua Bertilsson.

“Neil seal Grönkullas on ruumi küllalt,” poetab Berit vahele, “ja pealegi oleme me alati sinna sõitnud! Siin, Malmös ei saa ju üldsegi tõelisi jõuluid pühitseda...”

Ema vaidleb energiliselt vastu: “Mis sa räägid, Berit? Kas jõulupühi ei saa siis kõikjal pidada? Igal pool, kus mõeldakse lapsele sõimes ja tänatakse Jumalat selle eest, on jõulud. Selle jaoks ei vajata ei lund ega saanisõitu.”

“Muidugi mitte,” nõustub Berit kiiresti. “Jõulupühi võib igal pool pidada ja sellest rõõmu tunda - ka Malmös. Ainult et, vaata, emme, mida rohkem inimesi koos rõõmustavad, seda suurem on rõõm! Siin Malmös oleme ainult neljakesi - aga mõtle vaid kui palju meid oleks Grönkullas! Seal on ju rõõm palju suurem! Ja siis veel see suur kööktuba Grönkullas! Midagi sellist ei leia sa kogu Malmö pealt! Tädi Marta ja Elin kaunistavad selle jälle imeilusalt rippvanikute, küünalde ja punaste puitküünlajalgadega. Ja kuidas seal veel lõhnab, kui me jõuluõhtul üht pävakohast laulu lauldes pidulikult sisse marsime. Pliidil seisab tasa podisev kastepott ja meie läheme ja kastame oma leivaviilu sinna sisse. Laual on aga ka praetud sinki ja riisiputru - kõik vanad head jõulusöögid!”

“Alati räägid sa ainult toidust,” sekkub Birger ja heidab oma õele etteheitva pilgu. “Me ei sõida ju Grönkullasse ainult selleks, et seal süüa! Sisse astudes me laulame - see peab paika. Pärast sööki loeb onu Bengt meile Piiblist jõulusündmuse ette ja siis me laulame jälle, ja see kõlab nii kenasti, sest meid on palju. Seejärel hakatakse kingitusi jagama ning vanaema on kirjutanud igale pakikesele salmi. Need tuleb enne kõvasti ette lugeda ja alles siis tohib kingituse avada. Jah, Grönkullas on nii lõbus!”

Isa ja ema saavad aru, et siin ei ole midagi teha: lapsed on kindlalt otsustanud, mitte kuskil mujal jõulupühi pidada kui ainult Grönkullas. Ja nüüd siis peavad nad kõik jälle võtma enda peale pika talvise reisi vintsutused.

Rongid jäävad hiljaks, saanisõidust ei tule ka midagi välja, sest onu Bengt on müünud oma hobuse maha, kuna see ei tasunud ennast enam ära. Nii tuleb ta vastu oma vana autoloksuga ja kõik on üliõnnelikud, et see ei jäänud teel rohkem kui ainult kaks korda seisma!

Vaevalt jõuab perekond suure kollase maja ees peatuda, kui kõik ebameeldivused pikal reisil unustatud on ja lapsed juubeldades oma nõbusid Einarit ja Erikut ning onutütart Elinit tervitama tormavad.

Grönkullas on iga päev täis elamusi.

Järgmise päeva pärastlõunal soovib vanaema lastel vanavanaema tervitama minna. "Te võite talle kohe ka kohvi viia," lisab ta.

2. pilt

Vanavanaema istub ahju ääres tugitoolis. Tema hõredad juuksed on lumivalged. Kui ta naeratab, saavad tema helesinised silmad elava, peaaegu noorusliku helgi. Poisid on ka sisse astunud ja kõik siblivad vanavanaema ümber.

Kui ta on oma kohvi ära joonud ning piparkoogi ja rosinasaia ära söönud, palub Berit:

"Jutusta meile midagi, memme! Räägi meile sellest, kuidas kõik vanasti oli!"

Vana naine noogutab mõtlikult pead. "Vanasti? Jah, vanasti oli palju teisiti. Siis ei olnud taluinimestel nii mugav kui praegu. Ei ühtegi masinat, ei ühtegi traktorit..."

"Aga hobused!" hüüab Birger kiiresti vahele. "Hobused on ju palju ilusamad. Hobusesaanil pole ju ka midagi viga!"

"Ja kui sa saaniga lumetormi jääd? Ja kui sind ajavad hundid taga? Siis pole see mingi lõbu! - Loomulikult ei olnud ka mingit elektrit, majas olid petrooleumilambid ja tallis laternad... Ja vett tuli alati kaevust tuppa tassida... Ometigi oli see kodune ja loomalaudas oli nii salapärane..."

"Ja jõulud, memme?" küsib Elin. "Jutusta, kuidas te vanasti jõulupühi pidasite?"

"Jah, mu laps, tollal oli see teistmoodi kui tänapäeval. Inimesed olid vaesed. Siis ei olnud selliseid kingipakke, kui teie vanaema neid praegu teeb - kirjus paberis ja salmidega. Ei, seda ei saanud me endile lubada!"

"Aga, memme, kirikukülla koguduse jõulukoosolekule te ju ikka sõitsite?" pärib Berit.

"Jah, loomulikult sõideti kirikukülla jõulujumalateenistusele," vastab vanavanaema. "Väljastpoolelt ei näinud kirik küll eriti palju teistmoodi välja kui tänapäeval, aga sees oli see erinevus, et siis oli hirmus külm. Sellepärast pidid inimesed ennast paksult riidesse panema ja tihedasti üksteise kõrval istuma. Tihti kestsid jumalateenistused tunde. Vana jutlustaja seisis kantslis ja lausus manitsevaid sõnu oma karjale. Neid manistsussõnu oli inimestele vaja. Pärast seda koguneti rahvamajja jõuluoksjonile.

Berit teeb suured silmad: "Jõuluoksjon? Mis asi see on?"

"Oh, mina tean seda," selgitab suur Einar. "Seal müüakse üks koduloom enampakkumisel maha - tead ju küll! Kes kõige enam raha ühe lehma või hobuse eest pakub, see saab looma endale."

"Jõulu enampakkumisel ei müüda maha ühtegi looma," kuulatakse lausumas vanavanaema rahulikku, kuiva häält. "Seal on oksjon inimestele."

Nüüd on lapsed ehmatusest ja hämmastusest tummad: "Inimestele?" saab lõpuks Erik sõna suust. "A-aga, memme! `Ega teil siin Rootsisis ometigi orjakauplemist olnud?"

"Noh, aga ega see palju parem ka ei olnud," nendib vanavanaema. Tollal ei olnud meie ümbruses lastekodu ega vanadekodu ning vaestemaja polnud ka mitte. Nii olid oksjonil saadaval vaeslapsed ja vanad. Kui vanad suutsid õues veel üht-teist teha, võeti neid väga meelsasti. Kui nad aga ei suutnud enam töötada, pidi kogudus nende eest ülalpidamisraha maksma. Orbude jaoks oli see pahatihti väga ränk elu. Sageli ootasid neid ees halb söök, raske töö ja hoobid."

Nüüd muutub vanavanaema kambris kõik väga vaikseks. On kuulda ainult puuhalgude praksumist kaminas ja tuult, mis maja ümber ulub. Pärast lühikest pausi jätkab vanavanaema jutustust:

"Jah, lapsed, olid need siis alles karmid ajad. Võibolla on hea, kui te neist aegadest natuke rohkem teada saate, sest nii oskate olla tänulikud kõige selle eest, mis teil tänapäeval on. Ma tahaksin teile jutustada ühe tõestisündinud loo väikesest Birgitta-nimelisest tüdrukukesest!"

3. pilt

Väikese Birgitta vanemad otsustasid elama asuda kõrgele põhja. Ruumi oli seal küllaldaselt, ainult et maa tuli enne kasutamiskõlblikuks teha ning see oli väga raske töö. Nad leidsid ka ühe kena kohakese - väikese rohelise künka mere ääres. Koos vanaemaga alustasid nad seal asustamata maanurgas aga rasket kuid

õnnelikku elu.

Birgitta oli umbes kaheaastane, kui perekonda õnnetus tabas. Isa Henrik sai metsas puude langetamisel õnnetult surma; üks maa poole kukkuv puu kukkus talle peale. Ka habras ema suri varsti pärast seda, sest kõva töö ilma mehe abita oli talle liiga ränk ja ta jõud sai otsa.

Matused, pikk haigusaeg, arst, ravimid, sulane - kõik see maksis palju raha. Et võlgasid maksta, müüdi talu inventar oksjonil maha. Talu ennast ei tahtnud keegi üle võtta. Nii jäi maja seisma sinna rohelisele künkale, ümberringi laiusid söötijäänud põllud...

Birgittal ja ta vanaemal ei jäänud muud üle, kui lasta ennast jõuluoksjonil kirikukülas maha müüa. Kuna Birgitta oli veel liiga väike, ei saanud tema paljustki aru. Vanaema ja lapselaps sattusid Stenfjälli tallu. Perenaine küsis vanaemalt, kas ta oskab lehmi lüpsata ja koduloomadega ümber käia. Saanud jaatava vastuse, paigutas ta nad lauta elama."

Nüüd ei saa Erik enam kauem suud kinni hoida: "Aga memme!" katkestab ta vanavanaema jutu. "Mis sa räägid? Laudas? See ei saa ju tõsi olla?"

"Ah, see ei olnud tollal üldsegi ebatavaline, et oksjonitelt saadud vanad loomalaudas pidid elama," jätkas vanavanaema laskmata end eksitada. "Aga nad läksid lammaste sulgu. Seal tundsid nad ennast hästi. Oli ju seal pehme ja soe. Nad magasid õlgedel tihedalt lammaste külje all. Nälg ei pidanud vanaema ega Birgitta tundma. Nad tohtisid võtta natuke lüpsitud piimast ja sinna kõrvale said nad kuivikuid ja korra päevas kausike-setäie sooja suppi või tanguputru.

Nii kestis elu mõnda aega - 2-3 aastat võibolla - siis jäi vanaema haigeks ja suri paari päeva pärast.

Birgitta oli nüüd päris üks - väike mahajäetud 7-aastane tüdruk. Nüüd algas kogu ta elu raskeim ajajärk.

Taluperenaine tõi ta laudast ära ja andis talle magamiseks kõva köögivoodi. Birgitta pidi naisele köögis kogu aeg käepärast olema, aga tüdrukuke oli ju alles nii väike ja nõrk ja hirmunud ja saamatu, et perenaine kaotas tihti kannatuse ning sõimas ja lõi teda.

Talus oli veel kaks poissi. Nad suhtusid Birgittasse kui isiklikku orjatarit. Nad jookсутasid teda ülesannetega siia-sinna ning kiusasid teda.

4. pilt

Ühel pimedal sügisõhtul kui Birgitta väga õnnetuna ja meeleheitel köögi nurgas kükitas, tuli tallu külaline. See oli Dalbäck'i talu perenaine. Esinduslik ja suur naisterahvas. Seljas kandis ta ajakohast lihtsat, aga maitsekat kodukootud triibulisest kangast riietust. Tema sinised silmad vaatasid selgelt ja heatahtlikult ning panid kõike tähele - ka väikest rābaldunud seelikus hirmunud tüdrukut.

"Ennäe!" ütles ta Stenfjälli talu perenaisele. "Sa oled oma kahele pojale väikese tütregi lisaks saanud! Üks selline tüdrukuke on siiski tõeline Jumala kingitus. Mul endal on aga ainult kolm poissi ja tütart olen endale eluaeg soovinud."

"Nii hädisest tüdrukust kui see, pole kellelegi abi," torises perenaine. "Aga istu ometigi. Ma tahan sulle näidata, mida kõike me eelmisel talvel kodusime. Asjad on ikka veel aidas. Ma toon nad kohe. Sina joo vahepeal tass kohvi ja võta üks saiake ka kõrvale!"

Vaevalt oli perenaine köögist lahkunud kui külaline väikese tüdruku poole pöördus, kes oli hirmunult veel sügavamale nurka pugunud, ja küsis ta nime.

"Birgitta! Oo, see on väga ilus nimi. Kas sa tead, kes oli kuulus Birgitta? Ta ei loobunud mitte kunagi halva võitlemast. Nii pead ka sina tegema, Birgitta! Sa pead olema vapper ja võitlema ja mitte kunagi julgust kaotama. Sa ei ole ju üksinda! Ära unusta seda: alati on keegi, kellele sina oled kallis."

Birgitta raputas kurvalt pead. "Ei," sosistas ta, "mina ei ole mitte kellelegi kallis. Mina olen päris üks. Mu vanaema on surnud ja samuti mu vanemad. Neid ma ei tundnudki."

"Birgitta, sa ei tohi unustada, et sul on Taevane Isa," jätkas Dalbäck'i perenaine sõbralikult. "Eriti armastab ta vaeslapsi. Ta on töötanud nende eest hoolitseda."

"Mind mitte. Mind ei armasta keegi," kordas Birgitta väsinud lootusetu häälega.

"See pole tõsi!" hüüdis külaline elavalt. "Kas sa ei tea, et paari nädala pärast peetakse jõulupühi! Ja kas sa tead, miks?"

Birgitta noogutas areldi ja kogeles: "Jõulude ajal sündis Jeesuslaps. Ühes laudas. Vanaema rääkis mulle."

“Ja kas sa ka tead, miks Jumal saatis oma ainukese Poja siia maa peale? Sellepärast, et sina oled talle kallid. Sest nõnda on Jumal Birgittat armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on maailma saatnud, et Birgitta, kui ta temasse usub, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu ja ta saaks taevasse.”

“Ma tahaksin väga taevasse minna - nüüd kohe,” sosistas väike vanemateta tüdruk.

“Ei, praegu veel ei saa...” seletas Dalbäcki perenaine. “Sa pead veel palju õppima ning täiskasvanuks saama ja vapralt võitlema. Ja kui sa siis mõnikord oled kaotanud kogu julguse ja oled väga kurb, siis võid sa oma Taevaselt Isalt jälle abi paluda... Ta kuuleb ja vastab sulle. Seda on Ta lubanud - see on kirjas Piiblis ja seepärast on see tõsi. Taevaisa ei hülga orbusid - Ta on nad erilise kaitse alla võtnud! Seda ei tohi sa unustada - kuuled, Birgitta! Ka sinu elus võib nii mõndagi muutuda. Sa ei tohi kaotada julgust! Paari nädala pärast on jõulud. Siis on rahvamajas jälle oksjon. Võibolla sa ei peagi alatiseks Stenfjälli tallu jääma.”

Nüüd jõudis Birgitta perenaine kööki tagasi ja näitas külalisele kudumismustreid. Peagi jättis Dalbäcki perenaine hüvasti ja lahkus.

Samal ajal kui perenaine läks teda välja juhatama, tulid mõlemad perepojad tormates kööki. Nad asusid kohe vaese Birgitta kallale. “Tule, tõmba mul saabas jalast!” karjus üks. “Ei, sa sõnnik, kõigepealt pead sa tooma mulle kätepesuvett!” lõugas teine. Nüüd tormas uksest sisse nende ema. Ärritunult viskas ta pojad köögist välja. Ta tahtis, et oleks rahu majas! Birgitta läks vaikselt ja kärmesti perenaise juurde ja ulatas talle, mis toidutegemisel vaja. Täna ei olnud ta üldsegi nii oskamatu kui tavaliselt, nii et perenaine ohatas pomises: “Dalbäcki perenaisel võis isegi õigus olla: tütar talus võiks tõesti taeva kingitus olla. Aga meil see ei kõlba kuhugile... Poisid teevad kogu aeg ulakusi. Nende jaoks peaks olema suur, tugev teenija, kes oskaks selliseid kraakjalgu vaos hoida.”

5. pilt

Lõpuks oli Stenfjälli talu köögis kõik vaikselt jäänud ja Birgitta lamas jälle oma kõval asemel. Tavaliselt oli ta end magama nutnud või kuulunud hirmunult öö hääli. Aga täna õhtul ei mõelnud ta üldse vaenulikult maailmale. Ta keeras end seljale, pani kõhnad käed kramplikult kokku ja palus härdasti: “Kallis Taevaisa, palun tee nii, et jõuluoksjonil saaksid mu Dalbäcki talu inimesed! See on minu jõulusoov - ainuke asi, mida ma siin maailma tahan. Palun lase mul Dalbäcki tallu sattuda! Ma tahaksin hea meelega teenida neid kogu oma elu ja olla neile ustav teenijatüdruk.”

Sellest õhtust alates ütles Birgitta igal õhtul Jumalale oma jõulusoovi ja kui ta keset ööd üles ärkas, hakkas ta kohe palvetama. Nii möödusid nädalad ja jõulupühad jõudsid üha lähemale. Ka Stenfjälli talus tehti selleks ettevalmistusi. Birgitta koristas ja küüris nii hästi kuivõrd tema väikesed jõuvarud vähegi võimaldasid.

Päeval enne ühist kirikukülla sõitmist täitis perenaine pange sooja veega, käskis Birgittal kaltsud seljast ära võtta ja seebitas tüdruku korralikult. Ta pesi ka lapse heledad juuksed puhtaks ja andis talle kleidi, mis küll ei sobinud selga, aga oli vähemalt puhas ja terve. “Keegi ei pea saama meile ette heita, et me pole sinu eest hästi hoolitsenud,” pomises ta seejuures.

Birgitta ei öelnud midagi ja lasi kõigel meelsasti sündida. Tema mõtted olid toimunud kaugel ja süda anus ning palus: “Kallis Jumal, lase mul saada Dalbäcki tallu!”

Väike vanemateta tüdruk istus koos teiste kirikulistega jumalateenistusel külmas palvemajas. Vana jutlustaja rääkis sellest, kuidas Jeesus jättis maha taevahiilguse, et meid päästa ja elas vaesuses, et meie saaksime Temas rikkaks. Tänutäheks selle eest peaksime meiegi vaeste vastu kaastundlikud olema.

Siis mindi rahvamajja. Hirmunult kükitas Birgitta ühes nurgas ja peitis õhetava näo kättesse, ise hirmunud südames kogu aega palvetades: “Kallis Jumal, lase mul ometigi saada Dalbäcki tallu!”

Ja äkki oli Birgitta jaoks kõik läbi. Enne, kui ta üldse arugi sai, mis temaga juhtunud oli, võttis ta endale üks suur talumees, keda ta polnud mitte kunagi varem näinud. Mehel oli aval nägu, punakasblondid krussid juuksed ja sama värvi habe.

Birgitta vaatas meest tardunud pilgul. Nüüd oli kõik läbi! Tema jõulupalvet poldud kuulnud. Ta ei suutnud paanika ja pettumuse pärast isegi mitte nutta. Oh, kui ta piinatud süda lõpetaks ometi tuksumise, siis oleks kõik ta viletsus möödas!

Kui suur mees kohkumust tüdruku näol märkas, naeratas ta: “Aga, minu ees, väike varblane, ei pea sa nüüd küll hirmu tundma. Pea püsti! Meie juures hakkab sulle veel meeldima!”

6. pilt

Seda Birgitta ei uskunud. Vastupanu osutamata lasi ta võõral mehel end kätele võtta. Mees rakendas hobused saani ette, mässis Birgitta soojalt sisse ja sõitis minema. Tegelikult oleks sõit võinud olla väga ilus, kuigi õhk oli külm ja karge, oli tuult vaevalt tunda.

Metsas oli silmatorkavalt vaikne. Teeäärsed männid vaatasid neile oma tummade, lumega kaetud okstega. Mitte miski ei paistnud liikuvat, ainult vahete-vahel võis kuulda puutüvede paukumist ja naksumist. See tuli pakasest. Puulatvade kohal sirasid tähed ja heitsid lumele nõrka valgust. Puude okstel sätendasid suured lumekristallid. Aeg-ajalt võbelesid põhjast üle taeva kahvatud valguskiired. Need olid virmalised ja Birgitta oli neid näinud väga harva... See oli talle alati kui mõistatud olnud.

Ometigi ei suutnud ta täna õhtul virmalistest rõõmu tunda ega oma mõtteid mitte kuhugile mujale viia. Tema sees oli kõik tumm, tardunud ja väljasurnud nagu see mets ta ümber. Ta ei olnud võimeline millegi üle rõõmustama ja tal oli vaid üks soov: peaks ometigi tulema lumetorm ja matma ta igaveseks pehme valge lumeteki alla.

Lõpuks mets hõrenes ja nad sõitsid väiksesse orgu. Kuu oli tõusnud ja selle sinakas valguses võis Birgitta eristada mõnede hoonete kontuure. See pidi olema õige suur talu, suurem kui Stenfjälli talu.

Talumees astus saanist välja, lasi juurderutanud sulasel hobused lahti rakendada, mähkis Birgitta teki seest lahti, võttis ta jälle kätele ja tormas pikkade sammudega elumajja. Mehe sammud tümpsusid puust trepiastmetel. Tal oli kiire, aega lume maharaputamiseks ei jätkunud. Nüüd lükkas ta ühe ukse lahti ja nad olid jõudnud suurde kööki, kus lõhnas paljutootavalt ja koldes hubises rõõmus tuli.

7. pilt

“Siin, ema!” hüüdis talumees rõõmsalt, ise üle terve näo särades. “Siin ongi see sinu jõulukungitus!” Samal ajal pani ta Birgitta suure, tüseda naise ette, kes segas parajasti kolde kohal poti see midagi... Ta jättis poti sinnapaika ja pöördus kiiresti ümber. “Seal sa oledki, Birgitta! Tere tulemast!” - Ta hääli kõlas kähedalt; kindlasti oli ta kuskil külmetanud. Sinised silmad vaatasid avalalt ja heatahtlikult uustulnukale otsa.

Nüüd oli Birgittal selline tunne nagu oleks talle Taevauks avatud. See oli ju Dalbäckki talu perenaine! Nii, et tema jõulupalvet oli ikkagi kuulnud. Ta haaras oma kõhnade kätega talunaisel ümbert kinni, peitis näo selle põllesse ja nuuksus kõva häälega.

Perenaine paitas lohutavalt tüdruku juukseid ja ütles: “Noh, rahune juba, mu tütreke. Nüüd oled sa kodus, Birgitta. Ma otsustasin juba ammu su meile, Dalbäckki tallu tuua. Nüüd peame aga üheskoos tõeliselt toredate jõulupeo. Ja kui me loeme siis Piiblist jõululugu ja sa kuuled rõõmusõnumit, siis sa tead, et Onnistegija sündis ka sinu jaoks ja et Jumal armastab ka sind.” Birgitta noogutas.

Sellest päevast alates ei kahelnud ta enam kunagi Jumala armastuses. Nüüd oli ta leidnud lõpuks ometigi endale kodu. Taluperemehele ja -perenaisele tohtis ta öelda isa ja ema ja Dalbäckki peres hoiti teda nagu oma last. - Vanavanaema vaikib ja näib olevat mõttesse vajunud.

Veelkord 2. pilt

“Kuule, see oli väga ilus lugu!” hüüab Erik elavalt. “Ja jutustus jõudis ka õnneliku lõpuni. Me võime öelda nagu vanades muinasjuttudes: ja nad elasid Dalbäckki talus vaikselt ja õnnelikult elu lõpuni ja kui nad veel surnud pole, siis elavad nad tänapäevani!”

Vanavanaema on jällegi minevikus. Ta suunab oma pilgu kindlalt Erikule ja vastab aeglaselt: “Jah, see oleks võinud küll nii minna. Aga Birgitta ei jäänud alatiseks Dalbäckki tallu...”

Dalbäckki talus õppis Birgitta midagi hoopis uut tundma. Igal hommikul ja õhtul kogunes kogu pere suurde kööki perekonnapäevusele. See meeldis Birgittale väga. Ta õppis üha enam tundma ja armastama Jumala Sõna. Pere noorimast pojast Einarist sai talle armas mängukaaslane ja hiljem hakkasid nad teineteist armastama ja abiellusid.

Birgitta läks Einariga põhja kaudu tühjuna seisnud isatallu. Nad leidsid eest mahajäetud maja väiksel künkal mere ääres. Loomulikult pidid nad üht-teist parandama ja metsistunud maa uuesti üles harima. Oma väiksel rohelisel künkal asuva talu nimetasid nad Grönkullaks (roheline küngas)...

Viis lapselast vaatasid üksteisele hämmatunult otsa. “See ei ole ju - see ei ole ju...” imestab Erik, “see ei saa ju kuidagi seotud olla meie Grönkulla taluga?”

“Aga millega siis?” muheleb vanavanaema. Nüüd kaotasid lapsed lõplikult kõnevõime. “Siis oled sina,

memme, s-siis s-sina oled järelikut..." kokutab Elin uimaselt.

"Jah, mina olen Birgitta!"

Einar raputab pead ja pomiseb: "Ja nemad räägivad alati vanadest headest aegadest. Ajad ei olnud siis ju üldse mitte head. Need olid ju halvemad kui tänapäeval - palju halvemad!"

"Ei, vanad ajad ei olnud head," ütleb Birgitta Bertilsson. "Ja ka praegune aeg ei ole hea. Häid aegu ei ole üldsegi olemas, sest Piiblis on kirjas, et see maailm on kuri. Ja inimesed peavad ikka ja jälle kannatama, sest see maailm on täis ebaõiglust. Aga ükskord tuleb uus maailm, kus valitseb õiglus. See saab olema hea maailm, kus ei eksisteeri kannatust ega valu ega pisaraid ega surma. Jeesus on töötanud meile anda see ilus, uus maailm."

"Aga, memme, et sa siis elasid kord I-laudas?" hüüab Berit ja tema hääl kõlab päris õnnetult.

"Mis sellest?" arvab vanavanaema rahulikult. "Kas Jeesus ise ei tulnud mitte laudas ilmale? Oh, loomade juures on hea olla! Härjad ja eeslid tunnevad oma Issandat, maailma Päästjat, kes lebas sõimes, ainult inimesed ei taha pahatihti teda tunda. Ja ometigi on nad ilma temata mahajäetud, hüljatud, võimetud ja abitud."

Vaene väike orb ei oleks mitte kuskilt abi leidnud. Ka teie, lapsed, ei leia hädas olles mitte kuskilt mujalt abilist. Tuletage siis Birgittat meelde, kelle jõulupalvele vastati!

Ja nüüd laulame ühe jõululaulu."

Vanavanaema hakkab laulma ja lapsed ühinevad temaga.